

Základní informace k ochraně oznamovatelů (tzv. whistleblowing)

S účinností od 1.8.2023 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů, jenž implementuje do národní legislativy směrnici EU 2019/1937 ze dne 23.10.2019, o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

Cílem zákona je poskytnout podporu a ochranu oznamovatelům, kteří oznámí své obavy ohledně jakýchkoli podezřelých nežádoucích událostí, které jsou v rozporu se zákonem, vnitřními pravidly apod. (tzv. protiprávní jednání), o kterých se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s pracovní nebo obdobnou činností. Smyslem ochrany oznamovatelů je eliminovat jakékoliv sankce (odvetná opatření) směřovaná vůči nim v souvislosti s podanými oznámeními a přispět tak k ochraně veřejného zájmu.

Oznamovatelem ve smyslu zákona je fyzická osoba, která se v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností dozvěděla o protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost a tímto jednáním jsou porušovány právní předpisy spadající do následujících oblastí vymezených zákonem:

- 1) Finanční služby, povinný audit a jiné ověřovací služby, finanční produkty a finanční trhy
- 2) Daň z příjmu právnických osob
- 3) Předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
- 4) Ochrana spotřebitele
- 5) Soulad s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti
- 6) Bezpečnost dopravy, přepravy a provoz na pozemních komunikacích
- 7) Ochrana životního prostředí
- 8) Bezpečnost potravin, krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví
- 9) Radiační ochrana a jaderná bezpečnost
- 10) Hospodářská soutěž, veřejné dražby a zadávání veřejných zakázek
- 11) Ochrana vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví
- 12) Ochrana osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů
- 13) Ochrana finančních zájmů EU
- 14) Fungování vnitřního trhu včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva EU

Dále se oznámení může týkat jednání, které má znaky trestné činnosti nebo přestupku se sazbou pokuty alespoň 100 000 Kč a případného porušování zákona o ochraně oznamovatelů.

Oznámení by mělo obsahovat údaje o jménu, příjmení a datu narození, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele.

Oznamovatel by měl jednat ve veřejném zájmu a v dobré víře, že jím podávané oznámení se opírá o věrohodná fakta a skutečnosti.

Oznámení mohou být podávána prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému Domova pro osoby se zdravotním postižením Zběšičky, externího oznamovacího systému (Ministerstvo spravedlnosti ČR) nebo uveřejněním, případně přímo příslušným orgánům veřejné moci (např. policejní orgán, státní zástupce, orgán správního trestání).

Domov pro osoby se zdravotním postižením Zběšičky vydal formou vnitřního předpisu pravidla pro oznamování podezření na spáchání jakéhokoliv protiprávního jednání odehrávajícího se na pracovišti nebo při výkonu pracovní či jiné obdobné činnosti, a pravidla pro ochranu osob, které takové oznámení učiní.

Oznámení v rámci vnitřního oznamovacího systému Domova pro osoby se zdravotním postižením Zběšičky může oznamovatel podat následujícími způsoby:

- 1) Elektronicky na e-mailové adrese: kadlecova@domovzbesicky.cz
- 2) Písemně v listinné podobě na adrese Domov pro osoby se zdravotním postižením Zběšičky, Zběšičky 23, 398 43 Bernartice s označením obálky „NEOTVÍRAT – pouze k rukám příslušné osoby“
- 3) Osobně v budově čp. 23 Zběšičky, 398 43 Bernartice, kancelář sociální pracovníce. O podaném oznámení bude se souhlasem oznamovatele sepsán písemný záznam.
- 4) Telefonicky (telefonický hovor může být se souhlasem oznamovatele nahráván, příp. o sděleném oznámení bude sepsán písemný záznam).

Stanovené příslušné osoby pro podávání oznámení:

Bc. Andrea Kadlecová, tel. 382 734 011, 736 197 619

Přehled příslušných předpisů:

- 1) Směrnice EU 2019/1937 ze dne 23.10.2019, o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie
- 2) Zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů
- 3) Metodika Ministerstva spravedlnosti ČR k přímé aplikovatelnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie
- 4) Vnitřní předpis 2/2023